CAMERA DE COMERȚ, INDUSTRIE ȘI AGRICULTURĂ BOTOȘANI

ÎMPREUNĂ PENTRU AFACEREA TA

Analiza programelor europene de finanțare în domeniul energiei

Februarie 2023

CUPRINS

SUMAR EXECUTIV 3

1. PLANUL NAȚIONAL DE REDRESARE ȘI REZILIENȚĂ AL ROMÂNIEI 4

Pilonul I. Tranziția verde 4

1.1. Prezentare 4

1.1.1. Pilonul I. Tranziția verde – Componenta 1. Managementul apei 4

1.1.2. Pilonul I. Tranziția verde – Componenta 6. Energie 8

1.2. Condiții de eligibilitate 9

1.2.1. Pilonul I. Tranziția verde – Componenta 1. Managementul apei 9

1.2.1.1. Reforma 1. Investiția 1 9

1.2.1.2. Reforma 1. Investiția 2 11

1.2.2. Pilonul I. Tranziția verde – Componenta 6. Energie 16

1.2.2.1. Investiția 1. Noi capacități de producție de energie electrică din surse regenerabile 16

1.2.2.2. Investiția 3. Dezvoltarea de capacităţi de producţie pe gaz, flexibile și de înaltă eficienţă, pentru cogenerarea de energie electrică și termică (CHP) în sectorul încălzirii centralizate, în vederea atingerii unei decarbonizări adânci 20

2. PROGRAMUL TERMOFICARE 24

2.1. Prezentare 24

2.2. Condiții de eligibilitate 27

3. FONDUL DE MODERNIZARE 30

3.1. Prezentare 30

3.1.1. Programul-cheie 1: Surse regenerabile de energie și stocarea energiei 32

3.1.2. Buget 33

3.1.3. Condiții de eligibilitate 35

4. FONDUL EUROPEAN PENTRU EFICIENȚĂ ENERGETICĂ 37

4.1. Prezentare 38

4.2. Condiții de eligibilitate 38

5. PROGRAMUL PRIVIND SPRIJINIREA EFICIENȚEI ENERGETICE ȘI GESTIONĂRII INTELIGENTE A ENERGIEI ÎN INFRASTRUCTURA DE ILUMINAT PUBLIC 40

5.1. Prezentare 40

4.2. Condiții de eligibilitate 40

SUMAR EXECUTIV

Sursele de finanțare identificate în domeniul energiei sunt:

- Planul Național de Redresare și Reziliență al României, Pilonul I;
- Programul Termoficare pentru perioada 2019-2027;
- Fondul de Modernizare;
- Fondul european pentru eficiență energetică;
- Programul privind sprijinirea eficienței energetice și a gestionării inteligente a energiei în infrastructura de iluminat public;

Pentru fiecare dintre programele de finanțare enumerate, a fost prezentată succint sursa de finanțare, bugetul disponibil și condițiile de eligibilitate.

1. PLANUL NAȚIONAL DE REDRESARE ȘI REZILIENȚĂ AL ROMÂNIEI
Pilonul I. Tranziția verde

1.1. PREZENTARE

1.1.1. Pilonul I. Tranziția verde – Componenta 1. Managementul apei

Prin Componenta 1-„Managementul apelor" din cadrul Programului Național de Redresare și Reziliență (PNRR) se propun 2 reforme și 7 tipuri principale de investiții.

Implementarea Componentei 1 este în responsabilitatea Ministerului Mediului Apelor și Pădurilor și Administrației Fondului pentru Mediu

Buget total propus este de 1.462 mil. euro.

A. Reforme propuse:

- Reforma 1. Consolidarea cadrului de reglementare pentru managementul sustenabil al sectorului de apă și apă uzată și pentru accelerarea accesului populației la servicii de calitate conform directivelor europene;

- Reforma 2. Reconfigurarea actualului mecanism economic al Administrației Naționale Apele Române (ANAR) în vederea asigurării modernizării și întreținerii sistemului național de gospodărire a apelor precum și a implementării corespunzătoare a Directivei-cadru privind apa și a Directivei privind inundațiile;

B. Investiții propuse Reforma 1:

- ***Buget*** *- Pentru investițiile aferente R1. este prevăzută o alocare de* ***968 mil. euro*** *din care:*
  - 600 de mil. pentru I1.;
  - 200 de mil. euro pentru I2.;
  - 168 mil. euro pentru I3.

- **Reforma 1. Investiția 1.** Extinderea sistemelor de apă și canalizare în aglomerări mai mari de 2 000 de locuitori echivalenți, prioritizate prin Planul accelerat de conformare cu directivele europene.

  - Măsura vizează lucrări de construcții necesare pentru extinderea rețelelor de apă și canalizare în localități cuprinse în aglomerările mai mari de 2000 de locuitori

echivalenți (l.e), prioritizate prin Planul de accelerare a conformării cu Directivele europene.

- Alocarea va fi direcționată prioritar către aglomerările care au sau care vor avea până la 31.12.2023 stații de epurare a apelor uzate finanțate prin alte surse (în principal POIM 2014 – 2020) și în care extinderea rețelelor existente va permite atingerea unui grad de conectare cât mai ridicat până în Q 2 2026.

Beneficiarii de finanțare vor fi autoritățile locale / operatorii de servicii publice de apă și canalizare, iar infrastructura construită se va afla în proprietatea autorităților locale. Operarea infrastructurii se va realiza exclusiv de către un operator regional de apă și canalizare, o companie constituită conform prevederilor Legii nr. 51/2006, deținută în proporție de 100% de către autorități locale și care are ca unic scop furnizarea de servicii de apă și canalizare într-o zonă geografică bine delimitată, la tarife aprobate de către Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice.

- **Reforma 1. Investiția 2.** Investiția 2. Colectarea apelor uzate în aglomerările mai mici de 2000 de l.e. care împiedică atingerea unei stări bune a corpurilor de apă și / sau afectează arii naturale protejate.

  - Măsura vizează aglomerările mai mici de 2000 de l.e., iar alocarea de 200 mil. euro va fi direcționată prioritar către aglomerările care afectează semnificativ starea corpurilor de apă și / sau starea de conservare a unor arii naturale protejate.

Beneficiarii de finanțare vor fi autorități locale, iar infrastructura construită se va afla în proprietatea acestora. Operarea infrastructurii se va realiza exclusiv de către un operator regional de apă și canalizare, o companie constituită conform prevederilor Legii nr. 51/2006, deținută în proporție de 100% de către autorități locale și care are ca unic scop furnizarea de servicii de apă și canalizare într-o zonă geografică bine delimitată, la tarife aprobate de către ANRSC.

- **Reforma 1. Investiția 3**. Sprijinirea conectării populației cu venituri mici la rețelele de alimentare cu apă și/sau canalizare existente.

  - Măsura vizează sprijinirea familiilor şi persoanelor singure cu venituri reduse (care au media veniturilor băneşti nete lunare sub salariul minim brut pe ţară garantat la plată pe membru de familie) pentru plata cheltuielilor de branşare/racordare la sistemul public de alimentare cu apă şi de canalizare.

  - Investiția va fi gestionată de către AFM printr-un program de lucrări de branșare / racordare a gospodăriilor vulnerabile la rețelele existente. Programul investițional de 168 mil. euro va fi implementat de autoritățile locale prin

operatorii publici de apă și canalizare care administrează sistemele edilitare vizate.

Grupul țintă al finanțării sunt familii şi persoane singure cu venituri reduse iar finanțarea este exclusiv în scopul plății cheltuielilor de branșare/racordare la sistemul public de alimentare cu apă şi canalizare aflat în proprietatea autorităților locale și exploatat de către operatorii regionali care îndeplinesc condițiile de monopol natural și legal. Nefiind afectată competiția, măsura de investiții nu implică elemente de ajutor de stat.

B. Investiții propuse Reforma 2:

- ***Buget*** *- Pentru investițiile aferente R2. este prevăzută o alocare de* ***454 mil. euro*** *din care:*
  - 386,5 de mil. pentru I4.;
  - 35 de mil. pentru I5.;
  - 30 mil. pentru I6.;
  - 2,5 mil. euro pentru pentru consolidarea capacității Administrative a ANAR și elaborarea noului mecanism economic.

- **Reforma 2. Investiția 4.** Adaptarea la schimbările climatice prin automatizarea și digitalizarea echipamentelor de evacuare și stocare a apei la acumulări existente pentru asigurarea debitului ecologic și creșterea siguranței alimentării cu apă a populației și reducerea riscului la inundații

Măsura vizează următoarele lucrări de intervenție la infrastructura existentă:

- ***I4.1*** *Reabilitarea liniilor de apărare existente în conformitate cu Directiva privind Inundațiile și cu Strategia Națională pentru Managementul Riscului la Inundații (Alocare: 105 mil. Euro)*

- ***I4.2*** *Reabilitarea acumulărilor existente care necesită intervenții de urgență pentru exploatarea în condiții de siguranță (Alocare: 281,5 mil. Euro)*

- **Reforma 2. Investiția 5.** Dotarea adecvată a administrațiilor bazinale pentru monitorizarea infrastructurii, prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență

Investiția propune echiparea a 11 administrații bazinale cu trei categorii mari de dotări necesare pentru prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență:

a. Echipamente de investigare și monitorizare a stării infrastructurii de apărare (Unmaned aerial vehicles (UAV) dotate cu echipamente LIDAR/FLIR, MULTISPECTRU si alti senzori, inclusiv training, echipament pentru tomografia digurilor – geoelectrorezistiv/georadar, inclusiv training);

b. Vehicule pentru intervenții în situații de urgență (cu utilaje pentru acces și interventie în teren accidentat, și senilate amfibii pentru acces și transportul sacilor / digurilor mobile în zone greu accesibile);

c. Echipamente hardware și software necesare pentru procesarea, stocarea și analiza datelor culese de echipamentele de investigare și monitorizare a stării infrastructurii de apărare.

- **Reforma 2. Investiția 6.** Realizarea cadastrului apelor

Măsura vizează delimitarea rapidă a albiilor minore a cursurilor de apă, utilizând tehnici de interpretare și prelucrare semiautomată a informațiilor satelitare disponibile la nivel mondial și european pentru cca 70% din lungimea cursurilor de apa cadastrate, determinarea prin metode semiautomate a zonelor active hidromorfologic (eroziune/sedimentare) care să sprijine implementarea Directivei Cadru privind Apa (Directiva CE/60/2000), a punctelor critice ale infrastructurilor longitudinale ale cursurilor de apă (diguri, apărări de mal, etc) în vederea prioritizării investițiilor și a implementării Directivei privind Inundațiile CE/60/2007, până în Q4 2025.

Reformele și investițiile incluse vizează deficiențele din sectorul apei, în special în ceea ce privește accesul la apă și la canalizare, cantitatea și calitatea apei potabile. Reformele propuse sunt legate în special de dezvoltarea capacității operaționale și financiare a operatorilor de apă canal de a exploata și întreține în mod durabil infrastructura de apă și apă uzată. Acestea sunt susținute de investiții în extinderea și modernizarea infrastructurii de apă potabilă și de apă uzată, monitorizarea calității apei potabile și modernizarea laboratoarelor pentru o mai bună monitorizare a substanțelor deversate în ape.

Obiectivele sectoriale ale componentei sunt următoarele:

Sectorul de apă și apă uzată

- Creșterea gradului de acces al populației, în special din zonele rurale, la un serviciu public de apă și canalizare conform cu cerințele Directivelor europene și accesibil tuturor categoriilor sociale.

Infrastructura de gospodărire a apelor

- Creșterea gradului de siguranță a acumulărilor existente, precum și a capacității administrative și de intervenție a ANAR în situațiile de urgență, care afectează infrastructura de gospodărire a apelor

Infrastructura meteorologică

- Creșterea gradului de acuratețe a produselor meteorologice de atenționare / avertizare nowcasting în vederea reducerii numărului de decese și de răniri cauzate de fenomene meteorologice extreme.

1.1.2. Pilonul I. Tranziția verde – Componenta 6. Energie

Obiectivul componentei este de a aborda principalele provocări ale sectorului energetic din România în ceea ce privește decarbonizarea și poluarea aerului, respectiv asigurarea tranziției verzi și a digitalizării sectorului energetic prin promovarea producției de energie electrică din surse regenerabile, a eficienței energetice și a tehnologiilor viitorului.

***Prin Componenta 6-„Energie" din cadrul Programului Național de Redresare și Reziliență (PNRR) se propun* 6 reforme și 6 tipuri principale de investiții.**

Implementarea Componentei 6 este în responsabilitatea Ministerului Energiei.

- **Bugetul total propus este de 1.620 milioane euro.**

A. Reforme propuse:

1. Reforma pieței de energie electrică, prin înlocuirea cărbunelui din mixul energetic și susținerea unui cadru legislativ și de reglementare stimulativ pentru investițiile private în producția de electricitate din surse regenerabile;
2. Îmbunătățirea guvernanței corporative a întreprinderilor de stat din sectorul energetic;
3. Bugetarea verde;
4. Dezvoltarea unui cadru legislativ și de reglementare favorabil tehnologiilor viitorului, în special hidrogen și soluții de stocare;
5. Reducerea intensității energetice a economiei prin dezvoltarea unui mecanism sustenabil de stimulare a eficienței energetice în industrie și de creștere a rezilienței;
6. Creșterea competitivității și decarbonizarea sectorului de încălzire-răcire.

B. Investiţii propuse:

I1. Noi capacități de producție de energie electrică din surse regenerabile;

I2. Infrastructura de distribuție a gazelor regenerabile (utilizând gazele naturale în combinație cu hidrogenul verde ca măsură tranzitorie), precum și capacitățile de producție a hidrogenului verde și/sau utilizarea acestuia pentru stocarea energiei electrice;

I3. Dezvoltarea de capacităţi de producţie pe gaz, flexibile și de înaltă eficienţă, pentru cogenerarea de energie electrică și termică (CHP) în sectorul încălzirii centralizate, în vederea atingerii unei decarbonizări adânci;

I4. Lanț industrial de producție și/sau asamblare și/sau reciclare a bateriilor, a celulelor și panourilor fotovoltaice (inclusiv echipamente auxiliare), precum și noi capacități de stocare a energiei electrice;

I5. Asigurarea eficienței energetice în sectorul industrial.

1.2. CONDIȚII DE ELIGIBILITATE

1.2.1. Pilonul I. Tranziția verde – Componenta 1. Managementul apei

1.2.1.1. Reforma 1. Investiția 1.

Extinderea sistemelor de apă și canalizare în aglomerări mai mari de 2 000 de locuitori echivalenți, prioritizate prin Planul accelerat de conformare cu directivele europene.

Tipurile de solicitanți care pot depune cereri de finanțare sunt:

- Unitățile Administrativ Teritoriale (UAT) și/ sau asociațiile acestora (ADI), inclusiv subdiviziunile administrativ-teritoriale ale Municipiului București (sectoarele);
- Operatorii Regionali (OR)/ Operatorii Locali (OL) din sectorul de apă/apă uzată;
- Parteneriate între tipurile de solicitanți menționați anterior.

Valoarea maximă eligibilă a unui proiect este de **15.000.000 euro fără TVA,** echivalent a **73.792.500,00 lei** și corespunde:

- unui cost unitar de 112.500 euro/km, echivalent a 553.443,75 lei/km, fără TVA, pentru extinderea rețelelor de distribuție a apei;
- unui cost unitar de 168.000 euro/km, echivalent a 826.476,00 lei/km fără TVA, pentru extinderea rețelelor de apă uzată.

Rata de finanțare acordată prin PNRR este de 100% din valoarea cheltuielilor eligibile ale proiectului fără TVA. În cazul proiectelor depuse în cadrul PNRR, valoarea TVA aferentă cheltuielilor eligibile va fi suportată de la bugetul de stat, din bugetul coordonatorului de reforme și/sau investiții pentru Componenta 1 – Managementul Apei, în conformitate cu legislația în vigoare. În condițiile în care cheltuiala aferentă TVA a fost solicitată, aceasta este eligibilă doar dacă nu este recuperabilă, rambursabilă sau compensată prin orice alte mijloace potrivit prevederilor legale. În afara valorii eligibile a proiectului, orice altă cheltuială constituie cheltuială neeligibilă şi va fi suportată de beneficiar.

În cadrul unui proiect cheltuielile pot fi eligibile şi neeligibile. Finanțarea va fi acordată doar pentru cheltuielile eligibile. Fondurile nerambursabile vor fi acordate beneficiarilor eligibili pentru investiții corporale și/sau necorporale, conform următoarei liste indicative a cheltuielilor eligibile:

a) realizarea extinderii rețelelor de alimentare cu apă;

b) realizarea extinderii rețelelor de canalizare/colectare a apelor uzate;

c) *reabilitarea rețelelor de canalizare/colectare a apelor uzate și extinderea capacității stațiilor de epurare a apei uzate sau a stațiilor de tratare în vederea potabilizării;

d) branșamentele la rețelele de alimentare cu apă și racordurile la rețelele de apă uzată, până la limita de proprietate;

e) achiziționarea echipamentelor și dotărilor aferente cheltuielilor prevăzute la lit. a) - d), inclusiv montajul;

f) realizarea măsurile de informare și publicitate în conformitate cu prevederile Manualului de Identitate Vizuală (MIV) al PNRR;

g) realizarea studiilor topografice, geologice şi geotehnice sau altele asemenea;

h) servicii de proiectare (capitolul 3 din conținutul-cadru al devizului general aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 907/2016, cu modificările și completările ulterioare);

i) servicii de consultanță (pct. 3.7.1 din conținutul-cadru al devizului general aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 907/2016, cu modificările și completările ulterioare);

j) Alte costuri generale necesare implementării proiectului (ex: dirigenție de șantier, expertize tehnice etc);

Evaluarea eligibilității participanților

1. Solicitantul/partenerii se încadrează în categoria solicitanților eligibili

2 Solicitantul și/ sau reprezentatul legal NU se încadrează în niciuna din situațiile de neeligibilitate prezentate în Declarația de eligibilitate (Anexa 5 model B conform Ghid de finanțare)

3 Solicitantul face dovada capacității de finanțare a proiectului pentru cheltuielile neeligibile

4 Solicitantul se angajează că va asigura mentenanța investiției pe o perioadă de minimum 5 ani de la efectuarea plății finale (Declarația de angajament – Anexa 5 model A conform Ghid de finanțare)

5. Solicitantul trebuie să demonstreze disponibilitatea terenurilor pe care se propune a se realiza investiția

6. Investiția se realizează în aglomerările mai mari de 2.000 l.e., prioritizate prin Planul de accelerare a conformării cu Directivele europene

7. Activitățile propuse prin proiect se încadrează în activitățile sprijinite în cadrul prezentei investiții Activitățile propuse prin proiect pot fi:

- Extinderea rețelelor existente de distribuție a apei; Extindere rețea de distribuție a apei - utilizarea de către rețeaua din proiect a unor elemente din cadrul rețelelor apă existente (ex: gospodării de apă, rezervoare, stații de tratare, stații de pompare, rețele de alimentare cu apă, etc.).

- Extinderea rețelelor existente de apă uzată; Extindere rețea apă uzată - utilizarea de către rețeaua din proiect a unor elemente din cadrul rețelelor de apă uzată existente (ex: stații de epurare, bazine de decantare, aerare, rețele de apă uzată, etc.). Proiectele privind extinderea infrastructurii de apă/apă uzată vor prevedea în mod obligatoriu branșamentele la rețelele de alimentare cu apă și racordurile la rețelele de apă uzată.

8. Investiția propusă prin proiect să dețină avizul Operatorului Regional/Local ce atestă funcționalitatea sistemului şi conformitatea pentru soluția de funcționare, după caz.

9 Infrastructura existentă de apă/ apă uzată la care se vor conecta tronsoanele propuse prin proiect trebuie să fie funcțională.

10 Investiția în sistemul de alimentare cu apă trebuie să se realizeze în mod obligatoriu împreună cu rețeaua de apă uzată.

11. Proiectul respectă principiul „Do No Significant Harm" (DNSH)

12. Respectarea principiilor privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de șanse, de gen, nediscriminarea, accesibilitatea În procesul de pregătire, verificare, implementare şi durabilitate a contractului de finanțare, solicitantul respectă legislația națională şi comunitară aplicabilă în domeniul egalității de șanse, de gen, nediscriminare, accesibilitate. Se va completa Declarația de angajament (Anexa 5 model A).

13. Perioada de implementare a activităților proiectului nu depășește 30 iunie 2026

1.2.1.2. REFORMA 1. INVESTIȚIA 2.

Colectarea apelor uzate în aglomerările mai mici de 2000 de l.e. care împiedică atingerea unei stări bune a corpurilor de apă și / sau afectează arii naturale protejate.

Activitățile sprijinite **prin intermediul Investiției 2** sunt sprijinite investiții în aglomerările sub 2000 de l.e. care împiedică atingerea unei stări bune a corpurilor de apă și/ sau afectează arii naturale protejate, respectiv:

A. Înființarea sistemelor individuale adecvate (SIA) de colectare și epurare a apelor uzate,

B. Înființarea sistemelor publice inteligente alternative (SPIA) pentru procesarea apelor uzate,

C. Înființarea și/sau extinderea sistemelor centralizate de colectare a apelor uzate;

D. Înființarea și/ sau extinderea sistemelor de distribuție a alimentării cu apă;

Activitățile sunt eligibile doar dacă sunt respectate toate criteriile de eligibilitate prevăzute în prezentul ghid.

Tipuri de solicitanți

Tipurile de solicitanți care pot depune cereri de finanțare sunt:

- Unitățile Administrativ Teritoriale (UAT) și/ sau asociațiile acestora (ADI);
- Operatorii Regionali (OR)/ Operatorii Locali (OL) din sectorul de apă/apă uzată;
- Parteneriate între tipurile de solicitanți menționați anterior.

Alocarea financiară totală acordată pentru investițiile eligibile sprijinite în aglomerările mai mici de 2000 de locuitori echivalenți (l.e) din cadrul Investiției 2 este de 221.000.000 Euro, echivalentul a 1,087,209,500,00 lei, din care 51.000.000 euro, echivalentul a 250.894.500,00 lei reprezintă alocare financiară suplimentară1 de 30% din sumele alocate prin PNRR investiției, distribuite astfel:

a) Pentru investiții în sistemele individuale adecvate (SIA) de colectare și epurare a apelor uzate și pentru investiții în înființarea sistemelor publice inteligente alternative (SPIA) pentru procesarea apelor uzate:

- Alocare financiară din PNRR: 120.000.000 Euro, echivalentul a 590.340.000,00 lei.
- Alocare financiară suplimentară, pe lângă finanțarea din PNRR, conform art. 24 alin (1) din Ordonanță de urgență nr. 124/2021: 36.000.000 Euro, echivalentul a 177.102.000,00 lei.
- Alocare financiară totală: 156.000.000 Euro, echivalentul a 767.442.000,00 lei.

b) Pentru investiții în înființarea sistemelor centralizate de colectare a apelor uzate:

- Alocare financiară din PNRR: 50.000.000 Euro, echivalentul a 245.975.000,00 lei.
- Alocare financiară suplimentară, pe lângă finanțarea din PNRR, conform art. 24 alin (1) din Ordonanța de urgență nr. 124/2021: 15.000.000,00 Euro, echivalentul a 73.792.500,00 lei.
- Alocare financiară totală: 65.000.000 Euro, echivalentul a 319,767,500,00 lei.

c) Pentru investiții în înființarea sistemelor de distribuție a alimentării cu apă (acolo unde aceasta nu există), sumele se vor aloca din alocarea investiției principale aferente proiectului de la literele a)-c), se va compara valoarea cumulată a investițiilor de la literele a) și b)

Cursul valutar utilizat este cursul InforEuro aferent lunii mai 2021 de 1 euro = 4.9195 lei, valabil la data de 31.05.2021.

Intensitatea finanțării

Bugetul alocat va fi divizat în funcție de localizarea investiției, respectiv în funcție de teritoriul pe care se regăsește cel puțin 50% din populația deservită de investiției și care va beneficia de sistemul de gestiune a apei uzate și/ sau alimentare cu apă, după cum urmează:

a) Pentru investițiile prin care mai mult de 50% din populația care va beneficia de sistemul de gestiune a apei uzate și/ sau alimentare cu apă se regăsește pe teritoriul unei arii protejate de tip Parc național și/ sau Parc natural:

- Alocare financiară din PNRR: 23.076.923 Euro, echivalentul a 113.526.922,70 lei
- Alocare financiară suplimentară, pe lângă finanțarea din PNRR, conform art. 24 alin (1) din Ordonanța de urgență nr. 124/2021: 6.923.077 Euro, echivalentul a 34.058.077,30 lei.
- Alocare financiară totală: 30.000.000 Euro, echivalentul a 147.585.000,00 lei.

b) Pentru investițiile prin care mai mult de 50% din populația care va beneficia de sistemul de gestiune a apei uzate și/ sau alimentare cu apă NU se regăsește pe teritoriul unei arii protejate de tip Parc național și/ sau Parc natural:

- Alocare financiară din PNRR: 146.923.077 Euro, echivalentul a 722.788.077,30 lei.
- Alocare financiară suplimentară, pe lângă finanțarea din PNRR, conform art. 24 alin (1) din Ordonanța de urgență nr. 124/2021: 44,076,923.00 Euro, echivalentul a 216,836,422.70 lei.
- Alocare financiară totală: 191.000.000 Euro, echivalentul a 939.624.500 00 lei.

Valoarea maximă eligibilă a proiectului corespunde unui:

- Cost unitar de 2.190,00 euro/SIA, echivalentul a 10.773,71 lei, fără TVA, pentru sistemele individuale adecvate de colectare și epurare a apelor uzate;
- Cost unitar de 26.280,00 euro/ SPIA, echivalentul a 129.284,46 lei, fără TVA, pentru sistemele publice inteligente alternative pentru procesarea apelor uzate;
- Cost unitar de 218.400,00 euro/km, echivalentul a 1.074.418,80 lei, fără TVA, pentru investiții în rețele de apă uzată;
- Cost unitar de 146.250,00 euro/km, echivalentul a 719.476,88 lei, fără TVA, pentru investiții în rețele de alimentare cu apă.

Evaluarea eligibilității participanților

1. Solicitantul/partenerii se încadrează în categoria solicitanților eligibili

2. Solicitantul și/ sau reprezentatul legal NU se încadrează în niciuna din situațiile de neeligibilitate prezentate în Declarația de eligibilitate (Anexa 5 model B conform Ghid de finanțare)

3. Solicitantul face dovada capacității de finanțare a proiectului pentru cheltuielile neeligibile

4.Solicitantul se angajează că va asigura mentenanța investiției pe o perioadă de minimum 5 ani de la efectuarea plății finale (Declarația de angajament – Anexa 5 model A conform Ghid de finanțare)

5. Solicitantul trebuie să demonstreze disponibilitatea terenurilor pe care se propune a se realiza investiția

6. Investiția se realizează în aglomerările mai mari de 2.000 l.e., care afectează starea apelor sau o arie naturală protejată

7. Activitățile propuse prin proiect se încadrează în activitățile sprijinite în cadrul prezentei investiții

Activitățile propuse prin proiect pot fi:

A. Înființarea sistemelor individuale adecvate (SIA) de colectare și epurare a apelor uzate

Investiția propusă trebuie să fie în conformitate cu legislația în vigoare privind sistemele individuale adecvate, respectiv Legea nr. 241/2006, cu modificările și completările ulterioare.

B. Înființarea sistemelor publice inteligente alternative (SPIA) pentru procesarea apelor uzate

Investiția propusă trebuie să fie în conformitate cu legislația în vigoare privind sistemele publice inteligente alternative, respectiv Legea 241/2006, cu modificările și completările ulterioare, și Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 172/2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative, aprobarea unor măsuri privind proiectele de mediu cu finanțare din fonduri externe nerambursabile, precum și pentru reglementarea serviciului public inteligent alternativ pentru procesarea apelor uzate urbane, aprobată prin Legea nr. 121/ 2021.

C. Înființarea și/sau extinderea sistemelor centralizate de colectare a apelor uzate, asigurând epurarea apelor colectate în stații de epurare existente (doar în situații excepționale și temeinic justificate);

8. Hotărârea consiliului local/ADI privind aprobarea analizei situației la nivel local.

9. Investiția propusă prin proiect să dețină avizul Operatorului Regional/Local ce atestă funcționalitatea sistemului și conformitatea pentru soluția de funcționare

10. Infrastructura existentă de apă/ apă uzată la care se vor conecta tronsoanele propuse prin proiect trebuie să fie funcțională (în cazul investițiilor în sisteme centralizate de colectare a apelor uzate și sistemele de distribuție a alimentării cu apă)

11. Investiția în sistemul de alimentare cu apă trebuie să se realizeze în mod obligatoriu împreună cu sistemele de colectare a apelor uzate/ rețeaua de apă uzată

12. Proiectul respectă principiul „Do No Significant Harm” (DNSH)

13. Respectarea principiilor privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de șanse, de gen, nediscriminarea, accesibilitatea

14. Perioada de implementare a activităților proiectului nu depășește 30 iunie 2026

Cheltuieli eligibile

În cadrul unui proiect cheltuielile pot fi eligibile și neeligibile. Finanțarea va fi acordată doar pentru cheltuielile eligibile. Fondurile nerambursabile vor fi acordate beneficiarilor eligibili pentru investiții corporale și/sau necorporale, conform următoarei listei indicative a cheltuielilor eligibile:

a) realizarea lucrărilor de construire/instalare a sistemelor individuale adecvate, inclusiv achiziția și montajul de bazine etanșe vidanjabile și/sau microstații de epurare;

b) realizarea lucrărilor de construire a sistemelor publice inteligente alternative, inclusiv achiziția și montajul echipamentelor și dotărilor necesare realizării acestora:

- Racorduri de canalizare de la punctul de delimitare și preluare,
- Microstații de epurare,
- Bazine inteligente colectoare ale apei uzate, cămine și construcții,

c) realizarea lucrărilor de înființare/ extindere a rețelelor de canalizare/colectare a apelor uzate;

d) realizarea lucrărilor de înființare/ extindere a rețelelor de alimentare cu apă;

e) *reabilitarea rețelelor de canalizare/colectare a apelor uzate și extinderea capacității stațiilor de epurare a apei uzate sau a stațiilor de tratare în vederea potabilizării;

f) branșamentele la rețelele de alimentare cu apă și racordurile la rețelele de apă uzată, până la limita de proprietate

g) achiziționarea echipamentelor și dotărilor aferente cheltuielilor prevăzute la lit. a) - f), inclusiv montajul;

h) realizarea măsurile de informare și publicitate în conformitate cu prevederile Manualului de Identitate Vizuală (MIV) al PNRR;

i) realizarea studiilor topografice, geologice și geotehnice;

j) realizarea studiilor topografice, geologice și geotehnice sau altele asemenea;

k) servicii de proiectare (capitolul 3 din conținutul-cadru al devizului general aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 907/2016, cu modificările și completările ulterioare);

l) servicii de consultanță (pct. 3.7.1 din conținutul-cadru al devizului general aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 907/2016, cu modificările și completările ulterioare);

m) Alte costuri generale necesare implementării proiectului (ex: dirigenție de șantier, expertize tehnice etc);

În situația în care proiectul propus prevede conectarea la o stație de tratare a apei/ epurare a apelor uzate sau la o rețea existentă situată pe teritoriului altei UAT, cheltuielile aferente pot fi eligibile cu condiția prezentării acordului proprietarului infrastructurii existente pentru realizarea lucrărilor. Costurile generale reprezentând plata arhitecților, inginerilor şi consultanților, taxelor legale, a studiilor de fezabilitate/documentațiilor de avizare a lucrărilor de intervenții, a proiectului tehnic, achiziționarea de licențe şi patente, pentru pregătirea şi/sau implementarea proiectului, direct legate de investiție, se vor încadra în maximum 10% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele care prevăd construcții – montaj.

1.2.2. Pilonul I. Tranziția verde – Componenta 6. Energie

1.2.2.1. Investiția 1. Noi capacități de producție de energie electrică din surse regenerabile

Principalul obiectiv urmărit este „*Producţie majorată a energiei din surse regenerabile eoliene şi solare prin instalarea de noi capacităţi de producere a energiei din surse regenerabile cu sau fără instalaţii de stocare integrate, contribuind la atingerea obiectivelor asumate de România în cadrul PNRR – Componenta C6. Energie, măsura de investiţii I1. Noi capacităţi pentru producţia de electricitate din surse regenerabile*."

În cadrul acestui obiectiv specific vor fi putea fi finanțate proiecte care au ca obiectiv implementarea uneia dintre acțiunile menționate mai jos:

1. Realizarea capacităţilor noi de producere energie electrică din surse eoliene, cu sau fără instalații de stocare integrate ca activitate secundară, stocarea având un procent de maximum 20% din valoarea ajutorului de stat

2. Realizarea capacităţilor noi de producere energie electrică din surse solare, cu sau fără instalații de stocare integrate ca activitate secundară, stocarea având un procent de maximum 20% din valoarea ajutorului de stat.

Nu sunt eligibile proiectele care propun doar capacitate de stocare.

Valoarea maximă a ajutorului de stat care poate fi acordat în baza Regulamentului (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piaţa internă în aplicarea art. 107 şi 108 din tratat este de **15 milioane euro** pe întreprindere, pe proiect de investiții.

În sensul prezentului ghid, realizarea de capacități noi de producție a energiei electrice vizează crearea de instalații noi de producție, cu sau fără instalații de stocare integrate, acolo unde nu au existat până în prezent.

Nu sunt eligibile proiectele care sunt propuse pentru a înlocui capacități mai vechi de producere energie din surse eoliene/solare și nici proiectele care vizează extinderea unor unități de producție de energie electrică.

Solicitanții eligibili (conform codului CAEN eligibil din ghid) sunt:

Societăţile (IMM și întreprinderi mari, inclusiv întreprinderi nou înființate) constituite în baza Legii nr.31/1990 privind societățile, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, sau constituite în conformitate cu legislaţia specifică din statul membru a cărei naţionalitate o deţin, care au ca activitate, între altele, producerea de energie electrică (în scopul comercializării sau consumului propriu în cadrul societății sau grupului de societăți) corespunzătoare diviziunii 35: "Producţia şi furnizarea de energie electrică şi termică, gaze, apă caldă şi aer condiţionat", clasa CAEN 3511 – Producția de energie electrică.

Eligibilitatea solicitanților

Solicitanţii trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiţii de natură instituţională, legală şi financiară:

a) Solicitantul are personalitate juridică (întreprindere mică, mijlocie sau mare), este legal constituit în conformitate cu legislaţia specifică din statul membru a cărei naţionalitate o deţine

b) Solicitantul își desfășoară activitatea în sectorul producerii de energie electrică;

c) Solicitantul se încadrează într-una dintre categoriile: întreprindere mică/întreprindere mijlocie/ întreprindere mare, inclusiv întreprinderi nou-înființate.

d) Solicitantul nu se încadrează într-una din situaţiile de mai jos:

1) este în incapacitate de plată/în stare de insolvenţă conform prevederilor Legii nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, cu modificările şi completările ulterioare, după caz;

2) este în stare de faliment, lichidare, are afacerile conduse de un administrator judiciar sau activităţile sale comerciale sunt suspendate ori fac obiectul unui aranjament cu creditorii sau este într-o situaţie similară cu cele anterioare, reglementată prin lege, ori face obiectul unei proceduri legale pentru declararea sa în stare de faliment, lichidare, conducerea afacerilor de un administrator judiciar;

3) nu şi-a îndeplinit obligaţiile de plată a impozitelor, taxelor şi contribuţiilor de asigurări sociale către bugetele componente ale bugetului general consolidat, în conformitate cu prevederile legale în vigoare în România;

4) este declarat într-o situaţie gravă de încălcare a prevederilor legislaţiei privind achiziţiile publice şi/sau a obligaţiilor asumate printr-un contract/acord de finanţare din fonduri publice;

5) Solicitantul/reprezentantul legal al Solicitantului a suferit condamnări definitive datorate unei conduite prefesionale îndreptată împotriva legii, decizie formulată de o autoritate de judecată ce are forţă de res judicata;

6) Solicitantul/reprezentantul legal al Solicitantului a fost subiectul unei judecăţi de tip res judicata pentru fraudă, corupţie, implicarea în organizaţii criminale sau în alte activităţi ilegale, în detrimentul intereselor financiare ale Comunităţii Europene;

7) face obiectul unei decizii de recuperare neexecutate a Consiliului Concurenţei, a Comisiei Europene, a unui furnizor/administrator de ajutor de stat sau a instanței, prin care un ajutor de stat a fost declarat ilegal şi incompatibil cu piaţa internă;

8) este o întreprindere în dificultate, în conformitate cu prevederile art. 2, punctul 18 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat.

e) Reprezentantul legal al solicitantului, inclusiv membrii Unității de Implementare a Proiectului (UIP)/echipei de proiect, nu se află în situație de conflict de interese, astfel cum este definit în legislaţia naţională.

f) Solicitantul demonstrează capacitate de management de proiect, prin informații privind UIP/echipa de proiect.

g) Solicitantul demonstrează capacitate tehnică pentru susținerea activităților proiectului.

h) Solicitantul demonstrează capacitate financiară pentru susţinerea implementării proiectului.

Eligibilitatea proiectului

Proiectele depuse în cadrul măsurii de investiții I1 din cadrul PNRR – Componenta C6. Energie trebuie să respecte următoarele condiții:

a) Proiectul se încadrează în categoriile de acțiuni finanțabile menţionate în PNRR, Pilonul I. Tranziția verde – Componenta C6. Energie, Investiția 1 – Noi capacități de producție electrică din surse regenerabile, definite în prezentul ghid și demonstrează contribuția la rezultatele PNRR;

b) Proiectul cuprinde acțiuni eligibile din cele enumerate la secțiunea Acțiuni eligibile din prezentul ghid;

c) Capacitatea instalată propusă pentru realizare prin proiect este:

- de minim 0,4 MW și maxim 25 MW - pentru producția de energie electrică din surse eoliene; de minim 0,4 MW și maxim 40 MW - pentru producția de energie electrică din surse solare.

d) Valoarea ajutorului de stat solicitat per MW instalat este de maximum:

- 650.000 Euro/MW pentru energia eoliană
- 425.000 Euro/MW pentru energia solară

e) Proiectul este implementat pe teritoriul României;

f) Perioada de implementare a proiectului se încadrează în perioada de eligibilitate a cheltuielilor, respectiv între data la care ME transmite solicitantului notificarea privind selectarea ofertei pentru finanțare și data preconizată de finalizare, dar nu mai târziu de 30.06.2024, cu respectarea principiului "demararea lucrărilor" prevăzut la art. 2 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014. Anumite activități legate de proiect (Studiul de fezabilitate, achiziția de teren, etc.) pot fi realizate înainte de data de început a eligibilității, respectiv data la care Ministerul Energiei a transmis solicitantului adresa de declarare a eligibilității proiectului, cu respectarea principiului "demararea lucrărilor", însă acestea nu vor fi eligibile pentru rambursarea din fonduri europene;

g) Proiectul respectă principiul "efectului stimulativ" conform prevederilor art. 6 alin. 1 și 2 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014;

h) Durata de implementare a proiectului nu depășește data de 30 iunie 2024;

i) Informaţiile din Ofertă şi anexele Ofertei sunt corelate cu informaţiile din studiul de fezabilitate elaborat pe baza HG nr. 907/2016.

j) Proiectul a fost aprobat de către solicitant în condițiile legislației aplicabile.

k) Activitatea economică identificată prin codul CAEN pentru care se solicită finanţarea este eligibilă iar prin proiect nu se sprijină în niciun fel activităţile/sectoarele excluse conform articolului 1, alin.3 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014.

l) Proiectul respectă reglementările naţionale şi comunitare privind eligibilitatea cheltuielilor, promovarea egalităţii de şanse şi politica nediscriminatorie, dezvoltarea durabilă, tehnologia informaţiei, achiziţiile publice, informare şi publicitate, ajutorul de stat precum şi orice alte prevederi legale aplicabile fondurilor europene.

m) Investiția/investițiile nu a/au mai beneficiat de finanţare din fonduri publice, cu excepţia studiilor preliminare - studiul de prefezabilitate, analiza geotopografică, studiu de fezabilitate, proiect tehnic, detalii de execuţie și condiționat de faptul ca acestea să nu fie solicitate pentru finanțare în temeiul acestei proceduri de ofertare concurențială.

n) Bugetul proiectului respectă indicaţiile privind încadrarea în categoriile de cheltuieli.

1.2.2.2. INVESTIȚIA 3. DEZVOLTAREA DE CAPACITĂŢI DE PRODUCŢIE PE GAZ, FLEXIBILE ȘI DE ÎNALTĂ EFICIENŢĂ, PENTRU COGENERAREA DE ENERGIE ELECTRICĂ ȘI TERMICĂ (CHP) ÎN SECTORUL ÎNCĂLZIRII CENTRALIZATE, ÎN VEDEREA ATINGERII UNEI DECARBONIZĂRI ADÂNCI

Investiția 3 din componenta C6 - Energie vizează implementarea de proiecte orientate către viitor, flexibile și eficiente pentru dezvoltarea unei capacităţi pe gaz de cel puțin 300 MW, pregătită pentru utilizarea gazelor regenerabile și cu emisii reduse de carbon, pentru cogenerarea de energie electrică și termică (CHP) în termoficarea urbană, cu emisii mai mici de 250 g CO2eq/kWh, pe durata de viaţă a instalaţiilor/capacităţilor/unităţilor, conform Anexei III la Ghidul tehnic al Comisiei Europene privind aplicarea principiului „do no significant harm” în cazul Regulamentului privind Mecanismul de Redresare și Reziliență (2021/C58/01).

Aceste instalaţii/capacităţi/unităţi de cogenerare sunt orientate către viitor prin faptul că vor fi hydrogen ready, fiind pregătite pentru amestecarea cu hidrogenul şi, de asemenea, vor fi flexibile din punctul de vedere al volumului de hidrogen utilizat. Majoritatea soluțiilor de cogenerare pe bază de gaz sunt astăzi certificate pentru a utiliza până la 20-30% hidrogen (H_2). În prezent sunt dezvoltate sau tocmai au intrat pe piață produse noi care sunt capabile să utilizeze până la 100% (H_2).

Mai concret, prin această măsură (I3) se are în vedere construirea sau retehnologizarea/modernizarea instalaţiilor/capacităţilor/unităţilor de cogenerare de înaltă eficiență, orientate către viitor, flexibile și eficiente, utilizând gazul, dar pregătite să preia hidrogen verde (dar și alte gaze regenerabile), în sectorul încălzirii centralizate, aşa cum este definită în Directiva 2010/31/UE, cu respectarea criteriilor din Anexa III la Ghidul tehnic DNSH (2021/C58/01).

Cu referire la eficienţa instalaţiilor/capacităţilor/unităţilor, potrivit art. 2 pct. 34 din Directiva 2012/27/UE, „cogenerarea de înaltă eficiență” înseamnă cogenerarea care îndeplinește criteriile stabilite în anexa II la Directivă, respectiv:

- producția în sistem de cogenerare de la unitățile de cogenerare asigură economii de energie primară calculate în conformitate cu litera (b) din Anexa II a Directivei de cel puțin 10 %, comparativ cu valorile de referință pentru producerea separată de energie electrică și termică;
- producția unităților de mică putere și a unităților de microcogenerare care asigură economii de energie primară poate fi considerată drept cogenerare de înaltă eficiență (definite la art. 2, pct. 38 și 39 din Directivă).

Din punct de vedere fizico-chimic, hidrogenul are proprietăţi de ardere rapidă, o flacără laminară de 10 ori mai mare faţă de gazul natural, o gamă mai largă de inflamabilitate, o energie de aprindere mai mică și o densitate mai mică decât gazul natural.

Prin această măsură (I3.) se are în vedere construirea sau retehnologizarea/modernizarea instalaţiilor/capacităţilor/unităţilor de cogenerare, orientate către viitor, flexibile și de înaltă eficiență, utilizând gazul, pregătite să preia hidrogen verde şi/sau alte gaze regenerabile şi cu emisii reduse de carbon, în sectorul încălzirii centralizate, aşa cum este definită în Directiva 2010/31/UE, cu respectarea criteriilor din Anexa III la Ghidul tehnic DNSH (2021/C58/01).

Investiția va conduce la instalarea unei capacităţi pe gaz de cel puțin 300 MW, orientată către viitor, flexibilă şi de înaltă eficienţă, pregătită pentru utilizarea gazelor regenerabile și cu emisii reduse de carbon, pentru cogenerarea de energie electrică și termică (CHP) în termoficarea urbană.

Beneficiari direcţi/indirecţi: întreprinderile care produc energie electrică și termică în cogenerare (CHP) în termoficarea urbană, Ministerul Energiei;

Pentru proiectele finanțate prin măsura de investiții 3 *Dezvoltarea de capacităţi de producţie pe gaz, flexibile și de înaltă eficienţă, pentru cogenerarea de energie electrică și termică (CHP) în termoficarea urbană, în vederea realizarii unei decarbonizări profunde, bugetul alocat este de 300 mil. Euro, iar intensitatea ajutorului de stat acordat din bugetul PNRR este* 100**%** din costurile eligibile, cu respectarea regulilor de ajutor de stat.

Diferenta pana la valoarea totala a proiectului se acoperă de către beneficiar. Acesta trebuie să aducă o contribuție financiară pentru diferența până la totalul costurilor proiectului, fie din resurse proprii, fie din surse atrase, sub o formă care să nu facă obiectul nici unui ajutor public.

Ajutorul se acordă în lei sub forma rambursării cheltuielilor efectuate şi nu poate depăși **50.000.000 euro** echivalent în lei la cursul Inforeuro din luna anterioară depunerii cererii de finanţare/ proiect de investiţii.

Costurile eligibile sunt:

a) costurile de investiţii pentru instalaţii noi de cogenerare de înaltă eficienţă, pe gaz, în sectorul încălzirii centralizate, prin folosirea gazului natural, pregătite pentru amestec cu gazele regenerabile/ cu emisii reduse de carbon, inclusiv hidrogen verde, fără să depășească pe durata de viaţă economică, pragul de maximum 250g CO_2 eq/KWh;

b) costurile de investiţii pentru modernizarea instalatiilor pe gaz, în sectorul încălzirii centralizate, prin folosirea gazului natural, pregătite pentru amestec cu gazele regenerabile/ cu emisii reduse de carbon, inclusiv hidrogen verde, fără să depășească pe durata de viaţă economică, pragul de maximum 250g CO_2 eq/KWh,

Costul eligibil este costul net suplimentar care trebuie determinat comparând profitabilitatea scenariului factual cu cea a scenariului contrafactual. Pentru determinarea deficitului de finanțare în astfel de cazuri, trebuie să fie prezentată o cuantificare, pentru scenariul factual și un scenariu contrafactual credibil, a tuturor costurilor și veniturilor principale, a costului mediu ponderat estimat al capitalului (CMPC) al beneficiarilor pentru

actualizarea fluxurilor de numerar viitoare, precum și a valorii actualizate nete (VAN) pentru scenariile factuale și contrafactuale, pe durata de viață a proiectului.

Costul suplimentar net tipic se determină ca diferența dintre valoarea actualizată netă (VAN) pentru scenariul factual și pentru scenariul contrafactual pe durata de viață a proiectului în conformitate cu prevederile COMUNICAREA COMISIEI - Orientări privind ajutoarele de stat pentru climă, protecția mediului și energie pentru 2022.

Condiții de eligibilitate ale proiectelor

Proiectele depuse în cadrul măsurii de investiții 3 din cadrul Componentei C6. Energie - PNRR trebuie să respecte următoarele condiții de eligibilitate:

a) Proiectul trebuie să se încadreze în categoriile de acțiuni finanțabile menţionate în PNRR, corespunzătoare măsurii de investiții 3 și în Ghidul de Finanțare, respectiv Construcția/modernizarea unităților de producţie a energiei electrice și termice în cogenerare de înaltă eficiență, în termoficarea urbană, prin folosirea gazului natural, pregătite pentru amestec cu gazele regenerabile/cu emisii reduse, inclusiv hidrogen verde, oferind centralelor posibilitatea să atingă pe durata de viaţă economică, pragul de maximum *250g CO2 eq/KWh*. Soluțiile tehnice propuse în proiect asigură posibilitatea utilizării în amestec a gazului metan cu gaze regenerabile/ cu emisii reduse de carbon, inclusiv hidrogen verde (*hydrogen readiness*) si sunt flexibile, în ceea ce privește utilizarea acestora pe durata de viață economică a investițiilor.

b) Proiectul înlocuiește cel puțin aceeași capacitate a unor centrale electrice și/ sau a unor centrale de producere a energiei termice cu emisii semnificativ mai mari de dioxid de carbon (de exemplu, cărbune, lignit sau petrol), astfel ducând la o scădere a emisiilor de GES.

c) Proiectul cuprinde cel puţin o activitate eligibilă dintre următoarele:
- Achiziţionarea de instalaţii/echipamente pentru construcția/modernizarea centralelor de cogenerare flexibile si de înaltă eficiență în termoficarea urbană, pe gaz;
- Construcţii care fac obiectul proiectului de producere a energiei prin cogenerare de înaltă eficiență în termoficarea urbană, aferente unităților de cogenerare construite/modernizate.

Alte instalaţii/ echipamente decât cele de mai sus pot fi considerate eligibile numai dacă solicitantul dovedeşte faptul că sunt absolut necesare în vederea implementării sistemelor de cogenerare de înaltă eficiență, în termoficarea urbană în conformitate cu prevederile PNRR, măsura de investiții I.3.

Activități cu caracter general:
- Managementul de proiect, ca parte integrantă a proiectelor și limitat la maximum 10% din valoarea eligibilă a proiectului, dar nu mai mult de 20.000 euro (la cursul InforEuro

din luna anterioară depunerii cererii de finanțare);
- Auditul financiar
- Informare și publicitate (obligatoriu).

d) Perioada de implementare a proiectului se încadrează în perioada de eligibilitate a cheltuielilor, respectiv activitățile considerate „demararea lucrărilor" se încadrează între data acordării ajutorului (data la care Ministerul Energiei a transmis solicitantului adresa de declarare a eligibilității proiectului) și data preconizată de finalizare, dar nu mai târziu de 30.06.2026.

e) Anumite activități legate de proiect (studiul de fezabilitate, achiziția de teren, etc) pot fi realizate înainte de data de început a eligibilității, 01.02.2020, cu respectarea principiului "*demararea lucrărilor*", *însă acestea nu vor fi eligibile pentru rambursarea din fonduri europene.*

f) Durata de implementare a proiectului este de maxim 3 ani de la semnarea contractului și nu depășește data de 30.06.2026.

g) Proiectul vizează investiţii în capacități de cogenerare de înaltă eficienţă nou instalate sau modernizate.
h) Proiectul propune implementarea/achiziţionarea de tehnologii cu niveluri ridicate de performanță de mediu în sectorul energetic (inclusiv în ceea ce privește eficienţa globală (%) a acestora), prin specificațiile tehnice expuse în Studiul de Fezabilitate.
i) Cogenerarea este de înaltă eficiență, definită în Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivelor 2009/125/CE şi 2010/30/UE şi de abrogare a Directivelor 2004/8/CE şi 2006/32/CE, iar tehnologiile de cogenerare sunt cele prevazute de Directiva 2012/27/UE.
j) Proiectul a fost aprobat de către solicitant în condițiile legislației aplicabile.
k) Activitatea economică identificată prin codul CAEN pentru care se solicită finanţarea este eligibilă şi prin proiect nu se sprijină în niciun fel activităţile/sectoarele excluse de la finanțare.
l) Valoarea finanţării solicitate nu depășește 50.000.000 euro (echivalent în lei la cursul Infoeuro din luna anterioară depunerii cererii de finanţare).
m) Proiectul respectă reglementările naţionale şi comunitare privind eligibilitatea cheltuielilor, promovarea egalităţii de şanse şi politica nediscriminatorie, dezvoltarea durabilă, tehnologia informaţiei, achiziţiile publice; informare şi publicitate, ajutorul de stat precum şi orice alte prevederi legale aplicabile fondurilor europene, dupa caz.
n) Investiția/investițiile din cadrul proiectului nu a/au mai beneficiat de finanţare din fonduri publice, cu excepţia studiilor preliminare (studiul de prefezabilitate, analiza geo-topografică, studiu de fezabilitate, proiect tehnic, detalii de execuţie).
o) Bugetul proiectului respectă indicaţiile privind încadrarea în categoriile de cheltuieli,

conform Anexei 4 Categorii de cheltuieli la Ghidul de finanțare .

p) *Anexa 1a Conformitatea cu prevederile legale privind acordarea ajutoarelor compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratat la prezentul Ghid.* Se va demonstra dreptul de proprietate/concesiune/administrare/superficie al imobilelor/ capacităților existente unde se realizează investiția, pe perioada implementării proiectului și inclusiv pe o perioadă de cinci ani de la data previzionată pentru efectuarea plății finale în cadrul proiectului și are dreptul de a efectua lucrările prevăzute în proiect asupra imobilului. Contractul de concesiune/administrare/superficie trebuie să se afle în perioada de valabilitate.

La momentul depunerii cererii de finanţare, solicitantul va proba printr-o:
Declaraţie de eligibilitate a solicitantului că ***imobilele / capacităţile existente*****:**

- Sunt disponibile pentru investiții (în sensul că deține un drept real asupra acestora sau au fost inițiate demersurile pentru obținerea dreptului de proprietate/concesiune/ administrare/ superficie. Exemplu: precontract de vânzare – cumpărare);
- Sunt libere de orice sarcini, în sensul că nu este afectat de limitări legale, convenționale, judiciare ale dreptului real invocat, incompatibile cu realizarea activităților proiectului;
- Nu fac obiectul unor litigii în curs de soluționare la instanțele judecătorești cu privire la situația juridică;
- Nu fac obiectul revendicărilor potrivit unor legi speciale în materie sau dreptului comun.

2. PROGRAMUL TERMOFICARE

2.1. PREZENTARE

Programul Termoficare a fost aprobat prin Ordonanţa de Urgenţă nr. 53 din 25 iunie 2019 privind aprobarea Programului multianual de finanţare a investiţiilor pentru modernizarea, reabilitarea, retehnologizarea şi extinderea sau înfiinţarea sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică a localităţilor şi pentru modificarea şi completarea Legii serviciilor comunitare de utilităţi publice nr. 51/2006, publicată în Monitorul Oficial nr. 548 din 03 iulie 2019, Partea I.

Autoritățile administrației publice locale care dețin în proprietate sisteme centralizate de alimentare cu energie termică, pot beneficia de cofinanțarea nerambursabilă a proiectelor de investiții, dacă îndeplinesc condițiile prevăzute în Regulamentul privind implementarea Programului Termoficare, aprobat prin Ordinul ministrului lucrărilor publice, dezvoltării și administrației nr. 3194/2019, publicat în Monitorul Oficial nr. 988 din 09 decembrie 2019, Partea I.

Programul Termoficare se implementează în perioada 2019-2027 şi va finanţa proiecte de investiţii noi şi proiecte aflate în derulare care au fost începute în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 462/2006, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, cu respectarea prevederilor Ordonanţei de Urgenţă nr. 53/2019 şi ale Hotărârii Guvernului nr. 1.069/2007 privind aprobarea Strategiei energetice a României pentru perioada 2007-2020.

Obiectivele de investiții care beneficiază de cofinanțare prin intermediul Programului Termoficare trebuie să dovedească tehnic eficientizarea sistemelor centralizate de alimentare cu energie termică, prin reducerea consumului de resurse energetice și, respectiv, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

Beneficiarii Programului Termoficare sunt **unitățile administrativ-teritoriale** care:

a) dețin în proprietate sisteme centralizate de alimentare cu energie termică sau părți ale acestora;

b) sunt interesate să înființeze sisteme centralizate de alimentare cu energie termică, în condițiile în care prezintă acte doveditoare ale proprietății asupra terenului și angajamentele de consum ale dezvoltatorilor imobiliari și/sau viitorilor utilizatori finali, în baza cărora a fost dimensionată, printr-un studiu de fezabilitate, capacitatea sistemului de termoficare.

Beneficiarii Programului Termoficare gestionează direct, prin bugetele de venituri și cheltuieli, sumele alocate pentru realizarea obiectivelor/proiectelor de modernizare, reabilitare, retehnologizare și extindere sau înființare a sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică a localităților.

Beneficiarii Programului Termoficare sunt direct responsabili de pregătirea, managementul și implementarea proiectului și nu vor acționa ca intermediari.

Finanţarea Programului Termoficare se realizează din următoarele surse:

1. Sume din transferuri de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice şi Administraţiei (MDLPA);
2. Sume din transferuri din bugetul Fondului pentru mediu, în limita sumei de 400.000 mii lei;
3. Sume din bugetele locale.

Cota de cofinanţare din bugetul M.D.L.P.A. este de maximum 85% din totalul cheltuielilor eligibile ale proiectului, iar contribuția de la bugetul local va fi de minim 15%.

Cofinanţarea obiectivelor/proiectelor din cadrul Programului Termoficare cu sume din bugetul M.L.P.D.A. se realizează prin transferuri către bugetele locale, în limita creditelor de angajament şi a creditelor bugetare prevăzute anual cu această destinaţie.

Scopul Programului Termoficare este de a asigura continuarea lucrărilor de investiţii pentru modernizarea, reabilitarea, retehnologizarea şi extinderea sau înfiinţarea sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică a localităţilor.

Repartizarea sumelor pe beneficiari se realizează în funcţie de bugetul Programului Termoficare, estimat pe o perioadă de 3 ani, în raport cu ierarhizarea proiectelor determinată de punctajul obţinut în sesiunea curentă de evaluare.

Cofinanțarea proiectelor din cadrul Programului Termoficare se asigură în limita creditelor de angajament și a creditelor bugetare prevăzute anual cu această destinație în bugetul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice.

Următoarele categorii de cheltuieli aferente realizării lucrărilor pentru investiția de bază sunt considerate eligibile pentru cofinanțare din bugetul M.L.P.D.A. în condițiile Regulamentului:

a) pentru amenajarea terenului, precum: demolări; demontări; dezafectări; defrișări; evacuări ale materialelor rezultate; devieri ale rețelelor de utilități din amplasament; sistematizări pe verticală; drenaje; epuizmente, numai cele aferente realizării lucrărilor pentru investiția de bază;

b) pentru amenajarea terenului privind protecția mediului: lucrări și acțiuni de protecție a mediului; refacerea cadrului natural și aducerea la starea inițială după terminarea lucrărilor, prin plantarea de copaci, reamenajarea de spații verzi și altele de aceeași natură;

c) pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului investiției, precum: alimentare cu apă; canalizare; alimentare cu gaze naturale; agent termic; energie electrică; rețele de comunicații: telefonie, radio-tv, internet; drumuri de acces și căi ferate industriale; branșare la rețele de utilități - care se execută pe amplasamentul delimitat din punct de vedere juridic ca aparținând obiectivului investiției;

d) pentru studii de teren, raport privind impactul asupra mediului, alte studii: geotehnice, geologice, hidrologice, hidrogeotehnice, fotogrammetrice, topografice și de stabilitate a terenului;

e) pentru documentații-suport și cheltuieli pentru obținerea de avize, acorduri și autorizații;

f) pentru expertizare tehnică pentru lucrări de modernizare sau consolidare a construcțiilor existente;

g) pentru certificarea performanței energetice și auditul energetic al clădirilor;

h) pentru proiectare: temă de proiectare, studiu de prefezabilitate, studiu de fezabilitate, inclusiv analiza costuri-beneficii, efectuată cu respectarea prevederilor anexei nr. 7 la Legea nr. 121/2014 privind eficiența energetică, cu modificările și completările ulterioare, documentație de avizare a lucrărilor de intervenții și deviz general, documentațiile tehnice

necesare în vederea obținerii avizelor/acordurilor/autorizațiilor, verificarea tehnică de calitate a proiectului tehnic și a detaliilor de execuție, proiect tehnic și detalii de execuție;

i) pentru asistență tehnică din partea proiectantului pe perioada de execuție a lucrărilor și pentru participarea proiectantului la fazele incluse în programul de control al lucrărilor de execuție și dirigenție de șantier;

j) cheltuieli legate de investiția de bază - pentru construcții și instalații legate de construcții: execuție de clădiri; consolidări, modernizări, reparații ale clădirilor; construcții speciale; instalații aferente construcțiilor, precum: instalații electrice, sanitare, instalații interioare de alimentare cu gaze naturale, instalații de încălzire, ventilare, climatizare, securitate la incendii, rețele de comunicații electronice și alte tipuri de instalații impuse de destinația obiectivului investiției, precum și pentru achiziția de bunuri din categoria mijloacelor fixe corporale;

k) pentru achiziția de utilaje și echipamente: utilaje, echipamente tehnologice și funcționale cu montaj, utilaje fără montaj, montaj utilaje tehnologice;

l) pentru probe tehnologice și teste;

m) taxa pe valoarea adăugată, în condițiile în care, potrivit prevederilor legale în vigoare, aceasta nu este recuperabilă, rambursabilă sau compensată prin orice mijloace;

n) pentru achiziția de active fixe necorporale: aplicații informatice, licențe, brevete și know-how.Valoarea totală a cheltuielilor eligibile aferente proiectului este înscrisă în solicitarea de finanțare.

2.2. CONDIȚII DE ELIGIBILITATE

Pentru a fi considerat eligibil, conform Ghidului pentru accesarea programului Termoficare aprobat prin Ordinul nr. 3194/1084/3734/2019, un proiect de modernizare a sistemului centralizat de producere, transport şi distribuţie a energiei termice trebuie să îndeplinească următoarele cerinţe:

1. proiectul finanţează investiţiile realizate pentru următoarele componente:

a) unitatea/unităţile de producţie a agentului termic;
b) reţeaua de transport al agentului termic primar (apă fierbinte);
c) punctele de termoficare sau modulele termice la nivel de imobil, acolo unde se justifică economic;
d) reţeaua de distribuţie a apei calde şi a agentului termic de încălzire.

Nu sunt finanţate lucrările care nu contribuie la reducerea consumului de resurse energetice şi, respectiv, la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră sau care nu vizează componentele sistemului de alimentare centralizată cu energie termică prevăzute la pct. 2 lit. g), h) şi i).

2. Din proiect şi, după caz, din strategia locală de alimentare cu energie termică să rezulte că, la finalizarea investiţiilor, după modernizarea integrală a sistemului centralizat de producere, transport şi distribuţie a energiei termice, vor fi îndeplinite următoarele condiţii şi performanţe tehnice:

a) necesarul de energie termică se va asigura astfel:

- vârful curbei de consum - prin echipamente producătoare de agent termic de vârf;
- consumul din perioada asigurării încălzirii urbane - prin instalaţii de producere a energiei termice dimensionate conform prevederilor de la lit. b);
- consumul aferent asigurării apei calde menajere - prin instalaţii de producere a energiei termice dimensionate conform prevederilor de la lit. b);
- prin instalaţii care utilizează energie regenerabilă (solară, geotermală, biomasă, biogaz etc.) care contribuie la creşterea eficienţei energetice a sistemului, în condiţii în care se justifică economic.

Sistemele eficiente de alimentare centralizată cu energie termică vor utiliza cel puţin 50% energie din surse regenerabile, 50% căldură reziduală, 75% energie termică produsă în cogenerare sau 50% dintr-o combinaţie de energie şi căldură de tipul celor sus-menţionate;

b) energia termică va fi produsă într-un mix de capacităţi de producţie a energiei în cogenerare şi/sau în surse separate, dimensionate în baza analizei cost-beneficiu efectuate cu luarea în calcul a consumului actual (înregistrat în anul anterior demarării proiectului) la care se adaugă estimarea de modificare a consumului de căldură pe următorii 10 ani;

c) randamentul energetic anual al unităţii de producţie de agent termic (energie termică + energie electrică evacuată pentru valorificare)/resurse energetice primare consumate pentru obţinerea energiei termice şi electrice trebuie să fie de cel puţin 80%; excepţie pot face doar unităţile de producţie care utilizează biomasa ca resursă energetică primară, unde randamentul energetic total trebuie să fie de cel puţin 70%;

d) reducerea pierderilor tehnologice în reţelele de transport al agentului termic primar şi de distribuţie la valori sub 15%;

e) creşterea eficienţei energetice a punctelor termice;

f) utilizarea modulelor termice la nivel de imobil, acolo unde se justifică economic;

g) contorizarea la nivel de imobil şi la nivel de puncte termice, cu respectarea legislaţiei specifice în vigoare;

h) echilibrarea hidraulică şi reducerea pierderilor de energie termică şi apă din reţelele interioare ale imobilelor;

i) contorizarea individuală şi montarea robinetelor termostatice la consumatorii finali, cu respectarea legislaţiei specifice în vigoare;

j) introducerea sistemelor de automatizare şi dispecerizare, astfel încât să poată fi asigurate monitorizarea şi controlul permanent al funcţionării instalaţiilor în parametrii optimi, de la producere până la utilizator;

3. Proiectul trebuie să prezinte o soluţie care să corespundă principiilor şi conţinutului Strategiei naţionale privind alimentarea cu energie termică a localităţilor prin sisteme de producere şi distribuţie centralizate, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 882/2004, Strategiei energetice a României pentru perioada 2007-2020, aprobată prin *Hotărârea Guvernului nr. 1.069/2007*, Strategiei de valorificare a surselor regenerabile de energie, aprobată prin *Hotărârea Guvernului nr. 1.535/2003*, Strategiei naţionale în domeniul eficienţei energetice, aprobată prin *Hotărârea Guvernului nr. 163/2004*, precum şi prevederilor Legii nr. 121/2014 privind eficienţa energetică, cu modificările şi completările ulterioare;

4. Proiectul trebuie să respecte prevederile Legii nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, prevederile Hotărârii Guvernului nr. 349/2005 privind depozitarea deşeurilor, cu modificările şi completările ulterioare, prevederile Legii nr. 278/2013 privind emisiile industriale, cu modificările şi completările ulterioare, prevederile Hotărârii Guvernului nr. 780/2006 privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, cu modificările şi completările ulterioare, şi prevederile Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 115/2011 privind stabilirea cadrului instituţional şi autorizarea Guvernului, prin Ministerul Finanţelor Publice, de a scoate la licitaţie certificatele de emisii de gaze cu efect de seră atribuite României la nivelul Uniunii Europene, aprobată prin Legea nr. 163/2012, cu modificările şi completările ulterioare;

5. Fundamentarea investiţiei se face printr-un studiu de fezabilitate, corelat cu strategia locală de alimentare cu energie termică a localităţii şi cu programul propriu de îmbunătăţire a eficienţei energetice. Pentru proiectele care prevăd utilizarea deşeurilor ca resursă energetică primară se ia în considerare cantitatea de deşeuri potenţial valorificabile energetic după aplicarea ierarhiei deşeurilor aşa cum este stabilită prin Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, generate la nivelul localităţii/judeţului în care se implementează proiectul;

6. Proiectele care prevăd utilizarea deşeurilor drept resursă energetică primară trebuie să se încadreze în investiţiile prevăzute în Planul naţional de gestionare a deşeurilor/planul judeţean de gestionare a deşeurilor;

7. Proiectele se execută în perioada 2019-2027;

8. Pentru elaborarea sau reactualizarea, acolo unde este cazul, a strategiilor locale şi a studiilor de fezabilitate, se vor respecta cerinţele cuprinse în Hotărârea Guvernului nr. 907/2016 privind etapele de elaborare şi conţinutul-cadru al documentaţiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiţii finanţate din fonduri publice, cu

modificările şi completările ulterioare, şi în Legea nr. 121/2014 privind eficienţa energetică, cu modificările şi completările ulterioare;

9. Din proiect şi, după caz, din strategia locală de alimentare cu energie termică să rezulte că executarea lucrărilor de modernizare a sistemului de alimentare centralizată cu energie termică va fi de la consumator spre sursă.

Eligibilitatea proiectelor este certificată de către reprezentanții compartimentului de specialitate din cadrul D.S.C.U.P.P.I., după verificarea documentelor care dovedesc îndeplinirea de către beneficiar și proiect a următoarelor condiții:

a) se finanțează lucrări de modernizare, reabilitare, retehnologizare și extindere sau înființare a sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică a localităților;

b) beneficiarul dovedește, prin hotărâre a consiliului local, contribuția proprie la costurile totale ale obiectivului/proiectului;

c) din obiectiv/proiect rezultă că, prin investițiile realizate, sistemul de alimentare centralizată cu energie termică va atinge condițiile tehnice și de protecția mediului prevăzute în secțiunea Eligibilitatea proiectelor din anexa nr. 1 la prezentul regulament;

d) proiectul are la bază Strategia locală de alimentare cu energie termică și Studiul de fezabilitate; e) proiectul se implementează în perioada 2019-2027;

f) sunt îndeplinite condițiile prevăzute la secțiunea Eligibilitatea proiectelor menționate anterior.

3. FONDUL DE MODERNIZARE

3.1. PREZENTARE

Prin Directiva (UE) 2018/410 de modificare a Directivei 2003/87/CE în vederea rentabilizării reducerii emisiilor de dioxid de carbon și a sporirii investițiilor în acest domeniu și a Deciziei (UE) 2015/2014, s-a introdus un instrument de finanțare nou, prevăzut la art. 10d, *Fondul pentru modernizare*, prin care sunt susținute investițiile cu emisii scăzute de carbon în sectoarele energetice din zece State membre ale UE cu venituri sub media europeană, printre

care și România.

Fondul de Modernizare este constituit din veniturile obținute prin licitarea pe piață a 2% din totalul certificatelor alocate statelor membre prin schema EU-ETS pentru perioada 2021-2030. România are alocat un procent de 11,98% din totalul de 2 % din cantitatea totală de certificate alocate statelor membre prin schema EU-ETS pentru perioada 2021-2030, pe care o poate utiliza pentru finanțarea investițiilor, astfel cum este prevăzut în Anexa IIb la Directiva EU-ETS revizuită.

Totodată, Directiva EU-ETS prevede posibilitatea ca statele membre beneficiare ale FM să poată transfera total sau parțiale alocarea acordată cu titlu gratuit în temeiul art. 10c, precum și posibilitatea transferului total sau parțial al cuantumului certificatelor din Fondul de Solidaritate prevăzut la art. 10 alin. (2) lit. b). De această posibilitate au uzat 5 state membre beneficiare, respectiv Croația, Cehia, Lituania, România și Slovacia.

În România, Fondul pentru Modernizare va finanța investiții din sectoarele prioritare identificate de Ministerul Energiei și va fi implementat prin intermediul unor programe-cheie, în cadrul cărora fiind definite unul sau mai multe domenii de investiții.

Finanţarea proiectelor în cadrul acestei operaţiuni este de tip nerambursabil şi constă în prefinanţarea şi rambursarea cheltuielilor eligibile făcute pentru realizarea proiectului, la valoarea şi în condiţiile stabilite prin Contractul de finanţare.

Intervenția vizează promovarea investiţiilor în sectorul de energie curată şi eficienţă energetică în vederea asigurării contribuţiei la obiectivele stabilite prin Pactul Ecologic European, țintele stabilite în cadrul Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC) privind utilizarea energiei din surse regenerabile, precum și cele stabilite în cadrul FM, prin creșterea ponderii de producţie a acesteia din energie eoliană, solară, hidro, geotermală, biomasă sau biogaz.

Sinergii și complementarități cu alte programe

În contextul privind tranziția energetică, creșterea ponderii surselor regenerabile de energie, a măsurilor de eficiență energetică și a nivelului de interconectivitate a rețelelor electrice, recalificării lucrătorilor şi generării de locuri de muncă în regiunile dependente de carbon, Fondul de Modernizare este complementar cu:

- Programul Operaţional Regional Axa 3, care sprijină dezvoltarea de regiuni cu oraşe smart şi prietenoase cu mediul, educate şi atractive

- Programul Operaţional Dezvoltare Durabilă Axa 1, care promovează eficienţa energetică, reţelele inteligente de transport a energiei, utilizarea combustibililor şi a soluţiilor de stocare
- Programul Operaţional Tranziţie Justă Axele 2, 4, care susţine investiţii în tehnologii şi infrastructuri pentru o energie curată cu emisii reduse, dezvoltarea spiritului antreprenorial și a inovării, reducerea poluării și consolidarea economiei circulare, creșterea nivelului de ocupare a forței de muncă calificate
- Programul Operaţional Educaţie şi Ocupare, care susţine creşterea accesului pe piaţa muncii pentru toţi şi promovarea antreprenoriatului, educaţia şi formarea profesională
- Planul Naţional Strategic
- Fondul de mediu, care susţine proiecte şi programe dedicate protecţiei mediului
- Fondul de acțiune în domeniul managementului energiei durabile, care susține managementul energiei durabile la nivelul localităților sărace/ subdezvoltate din România
- Planul Național de Redresare și Reziliență, prin promovarea acţiunilor legate de tranziţia energetică, exploatarea surselor regenerabile de energie, retehnologizarea şi digitalizarea sistemelor energetice sau tranziţia regiunilor dependente de carbon împreună cu decarbonarea industriei energetice
- Granturile SEE şi Norvegiene, care finanţează şi proiecte din domeniul energie regenerabilă şi securitate energetică, ori de eficienţă energetică
- Interreg al cărui scop este de a aborda provocările comune transnaţionale şi interregionale, inclusiv cele din domeniul energiei durabile
- Programul Termoficare, cu acţiuni care vizează modernizarea, eficientizarea, retehnologizarea sau realizarea de sisteme noi de alimentare centralizată cu energie termică a localităţilor
- Mecanismul Interconectarea Europei, care îşi propune dezvoltarea reţelelor energetice transeuropene şi cooperarea în domeniul energiei din surse regenerabile
- Mecanismul Uniunii de finanțare a energiei din surse regenerabile, care susţine creşterea capacităţilor de producere a energiei regenerabile prin investiţii comune ale statelor membre
- InvestEU, care sprijină investiţii în energie regenerabilă şi eficienţă energetică, inovarea şi digitalizarea
- Fondul pentru inovare, care vizează implementarea de tehnologii, produse şi procese inovatoare, cu emisii reduse de carbon
- LIFE, la nivelul sub-programului Tranziția energiei curate, care vizează dezvoltarea capacităţii de a crea cadrul şi condiţiile pentru tranziţia energetică

3.1.1. PROGRAMUL-CHEIE 1: SURSE REGENERABILE DE ENERGIE ŞI STOCAREA ENERGIEI

Principalul obiectiv urmărit este: „*Producţie majorată a energiei electrice din surse regenerabile prin instalarea de noi capacităţi de producere a energiei din surse regenerabile”*, contribuind la atingerea obiectivelor asumate de România în cadrul FM, Programul-cheie 1: Surse regenerabile de energie și stocarea energiei.

În cadrul acestui obiectiv specific vor fi putea fi finanțate proiecte care au ca obiectiv implementarea uneia dintre acțiunile menționate mai jos:
1. Realizarea capacităţilor noi de producere energie electrică din surse eoliene;
2. Realizarea capacităţilor noi de producere energie electrică din surse solare;
3. Realizarea capacităţilor noi de producere de energie electrică din biomasă;
4. Realizarea capacităţilor noi de producere de energie electrică din biogaz;
5. Realizarea capacităţilor noi de producere de energie electrică din energie geotermală;
6. Realizarea capacităţilor noi de producere de energie electrică din surse hidro.

Solicitanții eligibili sunt:

- Pentru proiectele de tip A: **Societăţile**(microîntreprinderi, întreprinderi mici, mijlocii și întreprinderi mari, inclusiv întreprinderi nou înființate)/regiile autonome legal constituite și înregistrate la ONRC în România,
- La momentul contractării întreprinderile/regiile autonome trebuie să aibă înscrisă în statutul societăţii/actul de înființare, între altele, activitatea privind producerea de energie electrică, corespunzătoare diviziunii 35: "Producţia şi furnizarea de energie electrică şi termică, gaze, apă caldă şi aer condiţionat", clasa CAEN 3511 – Producția de energie electrică Autoconsumul în cadrul societății sau grupului de societăți se referă la energia produsă și livrată local, fără a tranzita rețelele de transport și distribuție și să reprezinte mininum 70% din producția centralei regenerabile finanțate.
- **Pentru proiectele de tip B: Unitățile Administrativ Teritoriale, Sub-unitățile Administrativ Teritoriale, unitățile din sistemul național de apărare, ordine publică și siguranță națională, instituții publice,** pentru consumul propriu de energie/în domeniul public (spre exemplificare neexhaustivă: iluminatul public, iluminatul în incinta unităților, consumul de energie electrică în clădirile unităților și clădirile publice în care nu se desfășoară activități economice de către terți – primărie, cămin cultural, creșă/grădiniță/unități învățământ/unități medicale de stat/centre îngrijire bătrâni, etc.)

3.1.2. BUGET

Pentru proiectele finanțate prin procedura de ofertare concurențială pentru sprijinirea investiţiilor în noi capacităţi de producere a energiei electrice produsă din surse regenerabile pentru autoconsum (Proiectele de tip A) intensitatea ajutorului de stat, acordat din bugetul FM este de 100% din costurile eligibile prevăzute în Anexa nr. 4 a Ghidului de Finanțare.

Diferenţa până la valoarea totală a proiectului se acoperă de către beneficiar. Acesta trebuie să aducă o contribuţie financiară pentru diferenţa până la totalul costurilor eligibile fie din resurse proprii, fie din surse atrase, sub o formă care să nu facă obiectul niciunui ajutor public.

Cheltuielile eligibile sunt reprezentate de costurile de investiție, astfel cum sunt prevăzute în Anexa 4. Costurile de operare nu sunt eligibile. Ulterior încheierii contractului de finanţare, beneficiarul nu va mai putea primi finanţări din alte surse publice pentru aceleaşi cheltuieli eligibile ale proiectului, sub sancţiunea rezilierii Contractului de finanţare şi a returnării sumelor rambursate

Pentru evitarea riscurilor unor practici neconcurențiale (înțelegeri de cartel), valoarea ajutorului de stat (în cazul proiectelor de tip A)/ grantului (în cazul proiectelor de tip B) solicitat pe MW instalat se va încadra în următoarele plafoane maxime:

Energie eoliană

➢ 650.000 Euro/MW- pentru toate capacitățile instalate;

Energie solară

➢ 750.000 Euro/MW - pentru capacități instalate de până la 1 MW (inclusiv);

➢ 425.000 Euro/MW- pentru capacități instalate mai mari de 1 MW

Energie hidro

➢ 1.805.000 Euro/MW – pentru toate capacitățile instalate;

Energie geotermală

➢ 1.690.000 Euro/MW – pentru toate capacitățile instalate;

Energie din biomasă și biogaz

➢ 3.383.000 Euro/MW – pentru capacități instalate de până la 1 MW (inclusiv)

➢ 1.692.000 Euro/MW - pentru capacități instalate mai mari de 1 MW.

Ajutorul se acordă în lei sub forma rambursării cheltuielilor efectuate şi nu poate depăşi, conform prevederilor Regulamentului, 20 milioane EUR pe întreprindere, pe proiect de investiții, echivalent în lei la cursul InforEuro din luna anterioară deschiderii procedurii de ofertare concurențială.

Diferenţa până la valoarea totală a proiectului se acoperă de către beneficiar. Acesta trebuie să aducă o contribuţie financiară pentru diferenţa până la totalul costurilor proiectului fie din resurse proprii, fie din surse atrase, sub o formă care să nu facă obiectul nici unui ajutor public.

Pentru a stabili contribuţia proprie şi a determina cuantumul maxim al ajutorului de stat pe care îl poate solicita, solicitantul va avea în vedere, la întocmirea bugetului de proiect, condiţiile de eligibilitate a cheltuielilor (Anexa nr. 4 – Categorii de cheltuieli aferenta Ghidului Solicitantului) şi intensitatea ajutorului de stat menţionat mai sus.

Ofertele depuse se vor prioritiza în funcție de punctajul obținut conform grilei de evaluare tehnicoeconomică, prezentată în Anexa nr. 2.2. Pentru proiectele de tip B, se derulează apel de proiecte în temeiul principiului ”primul venit, primul servit”, grantul acoperind 100% din cheltuielile eligibile. Cheltuielile neeligibile, inclusiv cele care intervin prin depășirea plafoanelor privind valoarea grantului solicitat per MW instalat, sunt în sarcina beneficiarului.

3.1.3. CONDIȚII DE ELIGIBILITATE

Proiectele depuse în cadrul măsurii ***Sprijinirea investiţiilor în noi capacităţi de producere a energiei electrice produsă din surseegenerabile pentru autoconsum din cadrul Programul-cheie 1***: Surse regenerabile de energie și stocarea energiei aferent Fondului pentru modernizare în România trebuie să respecte următoarele condiții:

a) Proiectul se încadrează în categoriile de acțiuni finanțabile menţionate în cadrul Programul-cheie 1: Surse regenerabile de energie și stocarea energiei, măsura Sprijinirea investiţiilor în noi capacităţi de producere a energiei electrice produsă din surse regenerabile pentru autoconsum definite în prezentul ghid și demonstrează contribuția la rezultatele FM;

b) Proiectul cuprinde acțiuni eligibile din cele enumerate la secțiunea Acțiuni eligibile din prezentul ghid;

c) Valoarea ajutorului de stat (în cazul proiectelor de tip A)/ grantului (în cazul proiectelor de tip B) solicitat per MW instalat este de maximum:

Energie eoliană
➢ 650.000 Euro/MW- pentru toate capacitățile instalate
Energie solară
➢ 750.000 Euro/MW- pentru capacități instalate de până la 1 MW (inclusiv)
➢ 425.000 Euro/MW- pentru capacităț i instalate mai mari de 1 MW
➢ 1.805.000 Euro/MW – pentru toate capacitățile instalate
Energie geotermală
➢ 1.690.000 Euro/MW – pentru toate capacitățile instalate Energie din biomasă și biogaz
➢ 3.383.000 Euro/MW – pentru capacități instalate de până la 1 MW (inclusiv)
➢ 1.692.000 Euro/MW - pentru capacități instalate mai mari de 1 MW.

d) Proiectul este implementat pe teritoriul României;

e) Perioada de implementare a proiectului se încadrează în perioada de eligibilitate a cheltuielilor, respectiv între data la care solicitantul depune oferta pentru finanțare la ME și data de finalizare a investiției prevăzută în procedura de ofertare concurențialăcu respectarea

principiului "demararea lucrărilor" prevăzut la art. 2 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014 Anumite activități legate de proiect (Studiul defezabilitate, achiziția de teren, etc.) pot fi realizate înainte de data de început a eligibilității, respectiv data la care solicitantul depune oferta pentru finanțare la Ministerul Energiei, cu respectarea principiului "demararea lucrărilor", însă acestea nu vor fi eligibile pentru rambursarea din fondul pentru modernizare (doar pentru proiectele de tip A). În cazul proiectelor de tip B, perioada de implementare a proiectului se încadrează în perioada de eligibilitate a cheltuielilor, respectiv între data intrării în vigoare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2020/1001 al Comisiei din 9 iulie 2020 de stabilire a unor norme detaliate de aplicare a Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului și data preconizată de finalizare menționată în cadrul apelului de proiecte;

f) Proiectul respectă principiul "efectului stimulativ" conform prevederilor art. 6 alin. 1 și 2 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014 (doar proiectele de tip A);

g) Durata de implementare a proiectului nu depășește data de finalizare a investiției prevăzută în cadrul procedurii de ofertare concurențială/apelului de proiecte;

h) Informaţiile din Ofertă/Cererea de finanțare şi anexele Ofertei/Cererii de finanțare sunt corelate cu informaţiile din studiul de fezabilitate elaborat pe baza H.G. nr. 907/2016.

i) Valoarea ajutorului de stat solicitat nu depășește 15 milioane EUR pe întreprindere, pe proiect de investiții (echivalent în lei la cursul InforEuro din luna anterioară deschiderii procedurii de ofertare concurențială) în cazul proiectelor de tip A, respectiv valoarea grantului solicitat nu depășește 15 milioane EUR pe proiect în cazul proiectelor de tip B. ✓ A se vedea secțiunea Buget-Activităţi şi cheltuieli din Ofertă/ Cererea de finanțare.

j) Proiectul a fost aprobat de către solicitant în condițiile legislației aplicabile.

k) Activitatea economică identificată prin codul CAEN pentru care se solicită finanţarea este eligibilă iar prin proiect nu se sprijină în niciun fel sectoarele și situațiile excluse conform articolului 1, alin. (3) din Regulamentul (UE) nr. 651/2014 (cazul proiectelor de tip A).

În cazul în care o întreprindere își desfășoară activitatea atât în sectoarele excluse menţionate la art. 1 alin. (3) din Regulament, aceasta poate primi ajutor pentru aceste ultime sectoare sau activităţi, cu condiţia ca întreprinderile să dovedească fie separarea activităţilor, fie o distincție între costuri, astfel încât activităţile desfăşurate în sectoarele excluse să nu beneficiaze de ajutoarele acordate în conformitate cu prezentul ghid.

l) Proiectul respectă reglementările naţionale şi comunitare privind eligibilitatea cheltuielilor, promovarea egalităţii de şanse şi politica nediscriminatorie, dezvoltarea durabilă, achiziţiile publice, informare şi publicitate, ajutorul de stat precum şi orice alte prevederi legale aplicabile fondurilor europene.

m) Investiția/investițiile nu a/au mai beneficiat de finanţare din fonduri publice, cu excepţia studiilor preliminare - studiul de prefezabilitate, analiza geotopografică, studiu de fezabilitate, proiect tehnic, detalii de execuţie și, pentru proiectele de tip A, condiționat de faptul ca acestea să nu fie solicitate pentru finanțare în temeiul procedurii de ofertare concurențială.

n) Bugetul proiectului respectă indicaţiile privind încadrarea în categoriile de cheltuieli;

o) Proiectul are avizul tehnic de racordare (ATR) pentru locul de producere;

p) Procentul energiei autoconsumate din totalul energiei produse este de minimum 70%.

q) Terenurile/imobilele necesare înființării și funcționării investiţiei sunt puse la dispoziția proiectului

La semnarea contractului de finanţare (în cazul selectării ofertei/cererii de finanțare aferente proiectului pentru finanţare), solicitantul va face dovada deţinerii dreptului de folosință (ex: dreptul de proprietate / concesiune /superficie pentru imobilele (teren și/sau clădiri) care fac obiectul proiectului pentru care la ofertă/ cerere de finanțare au fost depuse acte prevăzute de lege pentru iniţierea demersului de obţinere a acestor drepturi.

Îndeplinirea condiţiilor de natură instituţională, legală şi financiară se probează cu aplicarea corespunzătoare de către Ministerul Energiei a prevederilor Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 41/2016 privind stabilirea unor măsuri de simplificare la nivelul administraţiei publice centrale şi pentru modificarea şi completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare.

4. FONDUL EUROPEAN PENTRU EFICIENȚĂ ENERGETICĂ

4.1. PREZENTARE

Scopul acestui program este de a oferi finanțare bazată pe piață pentru proiectele de energie regenerabilă din Uniunea Europeană, dar și pentru proiectele publice de eficiență energetică viabile din punct de vedere comercial.

Direcția Generală din cadrul Comisiei Europene care gestionează programul (nu are reprezentare în România):

- Comisia Europeană;
- Banca Europeană pentru Investiții.

Obiectivul general al programului

Obiectivul programului este să susţină investiţiile de eficienţă energetică şi energie regenerabilă la scară mică, în special în mediul urban, promovate de autorităţile locale, implicit transport curat şi reţele inteligente.

Obiective specifice

- Atenuarea schimbărilor climatice și tranziția către o infrastructură rezistentă, eficientă din punct de vedere energetic și ecologică
- Realizarea sustenabilității ecologice și economice a Fondului
- Promovarea parteneriatelor public-private pentru finanțarea acțiunilor privind schimbările climatice.

Buget total- 265.000.000 euro

Rata de cofinantare

- Împrumuturi senior și junior, garanții sau participare la capital, pentru investiții < 50.000.000 euro;
- Granturi de asistență tehnică legate de pregătirea proiectelor;
- Promovare.

4.2. CONDIȚII DE ELIGIBILITATE

Activități eligibile/Cheltuieli eligibile

- investiții de eficientizare energetică a clădirilor;
- investiții cogenerare de înaltă eficiență, microgenerare, rețele de încălzire/ răcire centralizată;
- investiții în surse descentralizate de energie regenerabilă, inclusiv microgenerare;
- transport urban curat;

- modernizarea infrastructurii, cum ar fi iluminatul stradal și rețelele inteligente, precum și investițiile în energii durabile cu potențial de inovare și creștere.

Sinergii și complementarități cu alte programe

În corelare cu obiectivele privind eficiența energetică și energia regenerabilă în mediul urban, Fondul European pentru Eficiență Energetică prezintă sinergii și complementarități cu:

- **Programul Operațional Regional Axa 3**, care sprijină dezvoltarea de regiuni cu orașe smart și prietenoase cu mediul;
- **Programul Operațional Tranziție Justă Axa 2**, care susține investiții în tehnologii și infrastructuri pentru o energie curată cu emisii reduse și investiții în achiziționarea de material rulant și a rețelelor de stații de încărcare pentru transport verde;
- **Fondul de mediu**, care susține proiecte și programe dedicate protecției mediului, precum promovarea vehiculelor de transport rutier nepoluante și eficiente energetic și a infrastructurii aferente;
- **Fondul de acțiune în domeniul managementului energiei durabile**, care susține managementul energiei durabile la nivelul localităților sărace/ subdezvoltate din România, prin îmbunătățirea infrastructurii municipale, sporirea capacității și gradului de conștientizare cu privire la eficiența energetică și energia regenerabilă;
- **Planul Național de Redresare și Reziliență**, prin promovarea acțiunilor legate de tranziția energetică, exploatarea surselor regenerabile de energie, eficiența energetică a clădirilor;
- **Interreg**, al cărui scop este de a dezvolta capacitatea administrativă și de găsi, prin acțiuni de cooperare, soluții comune în domenii diverse, inclusiv în domeniul energiei durabile;
- **LIFE**, la nivelul sub-programului Tranziția energiei curate, care vizează dezvoltarea capacității de a crea cadrul și condițiile pentru tranziția energetică;
- **Fondul pentru inovare**, care vizează implementarea de tehnologii, produse și procese inovatoare, cu emisii reduse de carbon;
- **InvestEU**, care sprijină investiții în energie regenerabilă și eficiență energetică, inovarea și digitalizarea;
- Facilitatea Asistență Europeană pentru Energie Locală, care oferă asistență tehnică pentru investiții în eficiență energetică și energie regenerabilă în sectorul clădirilor și transportului urban inovativ.

5. PROGRAMUL PRIVIND SPRIJINIREA EFICIENȚEI ENERGETICE ȘI GESTIONĂRII INTELIGENTE A ENERGIEI ÎN INFRASTRUCTURA DE ILUMINAT PUBLIC

5.1. PREZENTARE

Obiectivul general al programului

- Creșterea eficienței energetice a sistemelor de iluminat public

Beneficiarii Programului sunt **comune, municipii, orașe, unitățile administrativ-teritoriale** care:

Buget total- 504.000.000 lei

4.2. CONDIȚII DE ELIGIBILITATE

Activități eligibile/Cheltuieli eligibile

- cheltuielile pentru proiectare și asistență tehnică (pct. 3.5 și 3.8 din conținutul-cadru al devizului general aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare) sunt eligibile cumulat, în limita a 5% din valoarea cheltuielilor eligibile aferente investiției de bază;
- cheltuielile cu consultanța (pct. 3.7 din conținutul-cadru al devizului general aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 907/2016, cu modificările și completările ulterioare) sunt eligibile în limita a 4% din valoarea cheltuielilor eligibile aferente investiției de bază;
- cheltuielile pentru investiția de bază:

  (i) achiziționarea și instalarea corpurilor de iluminat LED cu eficiență energetică ridicată;

  (ii) achiziționarea și instalarea sistemului de dimare/telegestiune care permite reglarea fluxului luminos la nivelul întregului obiectiv de investiție;

- TVA aferentă proiectului în condițiile în care aceasta a fost solicitată și nu este recuperabilă, rambursabilă sau compensată prin orice alte mijloace potrivit prevederilor legale.